

Vinya del Taberner

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Corral Nou. A les afores del barri de Bellver.
Emplaçament Des del barri de Bellver, agafar el camí que mena al torrent dels Llacs. A 350m en un turó a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.39469
Longitud: 1.6537
UTM Est (X): 387451
UTM Nord (Y): 4583447

Classificació

Número de fitxa 08304 - 23
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle s.III d.C.
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Donada la importància del jaciment, caldria la realització d'estudis arqueològics
Protecció Legal
Número inventari CC.AA. Fitxa nº02 de Vilobí del Penedès
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 016A00016
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 02/02/2004 - 01:00

Descripció

Jaciment ubicat en un relleu ondulat dins d'una explotació agropecuària ocupada actualment per la vinya, a uns 350 m. a l'oest del Barri de Bellver, dins de l'àrea anomenada "Els Llacs" -que revela l'existència d'una antiga zona lacustre avui dessecada- amb un torrent homònim que davalla a 200 m. al sud del jaciment. S'accedeix per la carretera BV-2127 de Vilafranca a Guardiola de Font-Rubí. A l'alçada del barri de Bellver, s'ha d'entrar al nucli antic, seguint el mateix carrer central fins agafar un camí terrer que cap a l'oest porta fins la propietat del Sr. Josep Torné i Ferré, conegut amb el nom de Vinya del Taberner.

El mateix propietari dels terrenys apunta que a principis dels anys vuitanta, en els treballs d'explanació agrícola, sorgiren materials arqueològics. El sr. Magí Suriol (de la casa de la Rovira Roja) informà del jaciment al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya. Es recollí un conjunt de peces arqueològiques format per:

- Fragments d'amfora romana Baix Imperial
- Un fragment de molí de mà en pecha granítica
- La part passiva d'un molí rotatori de granit
- Una peça de construcció d'argila cuita, de forma trapezoidal amb encaixos superiors i inferiors, de possible ús termal.
- 1 bust femení de marbre blanc d'uns 25 cm d'alçada, 15 cm d'amplada frontal, i 22 cm de costat. Es conserva part del coll (uns 2 cm) i el cap sencer, amb mostres d'erosió que desdibuixen les formes facials, i trencament de nas. El cap mira endavant, lleugerament inclinat cap a la dreta. Els cabells es desdibuixen a partir d'una ratlla que seguint la línia de nas els divideix per la meitat. Els blens que emmarquen el rostre s'enrotllen en forma de diadema a l'alçada de les orelles (deixant lliure el lòbul) i es recullen al clatell en un monyo ample.

Actualment en l'àrea del jaciment ocupada per la vinya es localitzen materials arqueològics:

- Fragments de tègula romana i dolium, sobretot en els marges on s'emmagatzemen els blocs de despedregar els camps.
 - 1 maó de factura romana.
 - Ceràmica sigilada : 1 base de peu anul·lar
 - Àmfora itàlica
 - Ceràmica comuna romana de fons estriat
 - Ceràmica comuna romana africana
 - Àmfora baix imperial (1 vora)
- (CC.AA, 1990)

Observacions:

Malgrat que el descobriment oficial del jaciment es va produir als anys vuitanta, es possible que amb anterioritat ja es tinguessin notícies de la seva existència. Els antics propietaris de la casa de Cal Jan Pau, compten a casa seva amb nombroses peces (teules, fragments de ceràmica, vores, etc..) que caldrien un estudi acurat per determinar la seva cronologia i la possible connexió amb aquest jaciment. També compten amb dues peces prou singulars: Una columna d'estil romà, ubicada actualment al mig del jardí de la casa de Cal Jan Pau, i un fragment d'inscripció romana, que segons tradició oral, pertany a la família des de fa algunes generacions. Podria tractar-se sens dubte de peces recollides en aquest jaciment i traslladades a la casa amb propòsits ornamentals. Cal tenir en compte que un avantpassat de la família – un metge de Vilafranca, casat amb la pubilla de la casa- era un home de cultura amb sensibilitat per la tradició històrica. Cap la possibilitat que tots aquests materials i la columna haguessin estat trobats a mitjans del segle XIX i traslladats a la casa.

Cal tenir en compte també, la qualitat del bust femení localitzat al jaciment. Actualment es tracta de l'únic exemple existent al Penedès.

El jaciment es troba catalogat dins l'Inventari del Patrimoni Arqueològic, (CC.AA.) amb la referència de Jaciment núm.2 del terme de Vilobí del Penedès.

Història

El jaciment ha estat documentat i catalogat com a romà, amb una cronologia que va del segle I d.C. al segle III d.C. Per la qualitat del bust femení, i la presència de peces de construcció, tot sembla indicar l'existència d'una vil·la romana, on trobaríem dependències pels treballs agrícoles (amb les dòlia a la "Pars Rústica") i la zona de vivenda ("Pars Urbana"). També cal tenir en compte la peça de construcció trapezoidal que trobem en edificis de tipus termal, i que podria definir l'existència d'algun complex hidràulic, aprofitant l'existència d'un llac proper. Pel que fa a la cronologia, va del segle I a.C. al III d.C. però manca un estudi acurat de les peces més importants com el bust femení de marbre, que per assemblances amb d'altres peces similars -com el Bust d'Afrodita d'Empúries, al Museu Arqueològic de Barcelona, estudiada per (LLECHA T, 1989:276-281)- i per l'assemblança en el pentinat, podria datar-se al segle I. d.C. Tant el bust com la peça d'ús termal es troben actualment ubicats al museu de Sant Martí Sarroca.

La documentació d'aquest jaciment es va produir als anys vuitanta, durant els treballs de preparació de la terra de la vinya actual. Es va informar al servei d'arqueologia de la Generalitat de Catalunya, que va incloure el jaciment dins l'Inventari del Patrimoni Arqueològic (CC.AA) l'any 1990.

Bibliografia

CC.AA. INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC.(1990). Vilobí del Penedés. fitxa n°02 Generalitat de Catalunya. Servei d'arqueologia. Barcelona.

